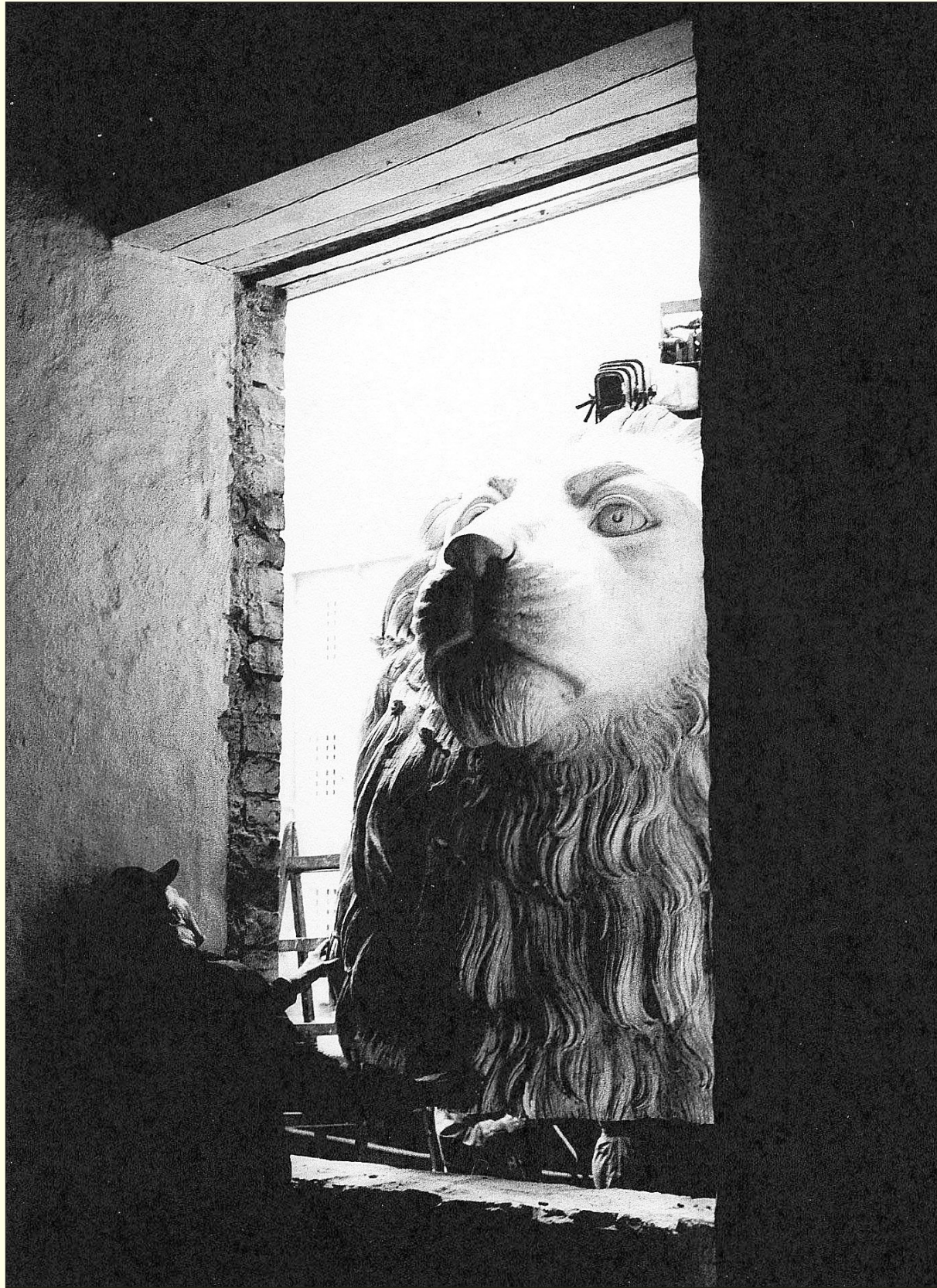

Flensborg tur-retur

ARKIVFOTO

»Naar man tænker tilbage paa Kong Frederik 7. og hans Generation, der skænkede denne Gave til Flensborg, synes jeg, at vi skal følge Traditionen. Naar Forholdene tillader det, bør den vende tilbage til Flensborg for der at staa som et Minde om de Tider, der er gaaet, og til Erindring om alle dem, der ofrede Livet i Trearskrigen.« Sådan sagde Kong Christian 10., da det amerikanske militær 20. oktober 1945 formelt overdrog Istedløven til den danske stat. Forinden havde den i godt 80 år stået i Berlin, som monument over det preussiske militærs sejr over Danmark i 1864. her er det et historisk foto af løvens kopi, der står i Wannsee i berlin.

Løvesymbolet. Sønderjyllands våben er to løver, og dette symbol bruges både nord og syd for grænsen. Løverne udgjorde det gamle Sønderjyllands Amts våben, og de deler pladsen i delstaten Slesvig-Holstens våben med det holstenske nældeblad. Både det danske og det tyske mindretal syd og nord for grænsen bruger flittigt de to løver i emblemer og på faner.

Af H. E. Sørensen

I mange danske kirkemure er indmuret romanske løverelieffer, og de danske konger havde løver i deres våbenskjold, uden at nogen af dem havde set et levende eksemplar.

Fra at være den danske konges symbol blev løverne statens og efterhånden også folkets - og dermed et symbol på dansk identitet og ikke mindst tapperhed. Som bekendt findes der i rigsvåbnet tre løver med den ene forpote løftet til forsvar - eller angreb - omgivet af røde hjerter. Blandt andet derfor står der tre søvløver foran tronstolen i riddersalen på Rosenborg Slot.

Ikke en abe, men en løve

Ved den første nationale fest på Skamlingsbanken den 18. maj 1843 holdt den unge bonde fra Sommersted, Laurids Skau, den indledende hovedtale. Ganske vist var ordene skrevet af professor Christian Flor, men det var Skau, der var den store oratoriske begavelse, og det var derfor ham, der gav ordene flugt og mening.

Her sagde han blandt andet vendt mod slesvig-holstenerne, at man skulle huske på, »at slesvigernes våben ikke er en abekat, men en løve«.

Det billede ramte Grundtvig så stærkt, at han godt en måned senere skrev sangen »Velkommen i den grønne lund« med verset

Vi fører løver i vort skjold
af hjerter tæt omsatte,
dem førte vi fra hedenold
og ingen abekatte.

Sønderjyllands våben er som bekendt to løver, også med hævet forpote, og dette symbol bruges både nord og syd for grænsen. De udgjorde det gamle Sønderjyllands Amts våben, og de deler pladsen i delstaten Slesvig-Holstens våben med det holstenske nældeblad. Både det danske og det tyske mindretal syd og nord for grænsen bruger flittigt de to løver i emblemer og på faner.

Heraldikere siger ganske vist, at

det slet ikke er løver, der ses i det danske og slesvigske våben, men derimod leoparder. Lad det nu ligge. Vi opfatter dem som løver, og det er også som sådan, de omtales og bruges som symbol.

Det var derfor ikke så underligt, at da man efter Trearskrigen 1848-50 ønskede at opstille et monument ved gravene for de faldne i slaget ved Isted 1850 på Flensborg gamle kirkegård, bad man billedhuggeren H. W. Bissen, der selv var sønderjyde (født i Slesvig), om at skabe en løvefigur til stedet.

Landsoldaten i Fredericia

Han havde kort tid før udført Landsoldaten i Fredericia. Soldaten,

der står med foden på en kanon og holder sit gevær i den ene hånd og en bøgereg i den anden, er et af de smukkeste og værdigste sejrmonumenter, der findes. Det er uden had og aggressivitet, men fyldt med glæde over sejren.

Resultatet af Bissens anstrengelser blev Istedløven, som opstilledes i efteråret 1862.

Aggressiv og hoverende

Kort efter fik kirkegården besøg af digteren Johannes Helms (»Jeg elsker de grønne lunde«), der var lærer på latinskolen i Slesvig. Han brød sig ikke om løven, som han fandt virkede en smule for aggressiv og hoverende, og han mente ik-

ke det var politisk klogt over for det stærke Tyskland at stille den op, ligesom han følte, at den kunne virke sårende på tysksindede borgere i byen og omegnen, hvor netop en forsonlig holdning efter hans opfattelse havde været et bedre signal.

Provokerende

Det var dog kun kort, Istedløven fik lov at stå på sin plads på kirkegården i Flensborg. Allerede i vinteren 1864 - kun 18 måneder efter opstillingen - blev den hevet ned af sin sokkel af vrede tysksindede borgere, der anså den for et provokerende og hoverende dansk sejrsmonument mere end et minde over de

faldne.

Efter krigen tog den prøjsiske hær figuren med til Berlin som sejrstrofæ, og den blev derefter opstillet i en kasernegård i Berlinforstaden Lichterfelde, hvor den stod mere eller mindre upåagtet til 1945, da Tyskland havde tabt krigen, og de allierede havde besat landet.

Ud fra Berlin

Lichterfelde lå i den del af den tyske hovedstad, som blev amerikansk zone, og den kendte danske journalist Henrik V. Ringsted, der var Politikens korrespondent i byen, henvendte sig til den amerikanske overkommando og fik general Eisenhowers tilladelse til at overføre løven til København som en personlig gave til Christian X. Kongen bestemte derefter, at den skulle stå ved Tøjhusmuseet i København, indtil den kunne komme »hjem« til Flensborg.

Det er nu så vidt. Sidste år vedtog Flensborg byråd med stort flertal, at byen gerne ville modtage løven og genopstille den på sin oprindelige plads.

I den mellemliggende tid er den blevet restaureret, og der er opført en sokkel på den gamle kirkegård mage til den oprindelige, og forleden blev figuren hejst på plads og derefter tilhyllet. Forleden var jeg inde på kirkegården og så den med en sæk over hovedet. 10. september finder den højtidelige overdragelse og afsløring sted.

Efter 147 år

Efter 147 år står den igen, hvor den var beregnet til at stå.

Istedløvens rejse er endt.

Flensborg tur-retur.

- Og så er der lige spørgsmålet: Hvad skal der nu være på pladsen over for Det Kongelige Bibliotek?

I Berlin står der en Istedløve ved Wannsee.

Er der ikke en fond, der vil skænke en ny kopi til Søren Kierkegaards Plads, hvor vi efterhånden havde vænnet os til den stolte løve? Soklen står der jo endnu - og venter!

Den originale Istedløve er endelig tilbage på sin rette plads. Ville det så ikke være en ide - og en slags historisk kontinuitet, hvis de to hovedstæder, hvor den har opholdt sig i henholdsvis 81 og 66 år, hver havde en kopi?

H.E. Sørensen er forfatter og bor i Skærbæk.